

Oponentní posudek dizertační práce Tomáše Ledvinky „Srovnání archaického obchodního systému, tradičního kupeckého práva a moderního práva obchodního. Praha, FHS UK 2017; 255 stran rukopisu.

Bylo pro mne potěšením číst předloženou dizertační práci, byť psanou, v pro mne trochu obtížném „právnickém“ jazyku. Je to práce výsostně vyzrálá a převyšující většinu dizertačních prací, které mi během let přišly do ruky.

Autor v textu analyzuje procesy utváření názorů (interpretací) na nekompatibilní právní systémy a výstižně tak ukazuje právní chování (chování představitelů práva) jako živý systém. Základem výzkumu byla soudní praxe v České republice, jako příklady nekompatibilních právních systémů posloužily systémy ostrova Manu, Jemenu a Afganistánu. Sledování „přibližování“ či chápání nekompatibilních právních systémů představiteli české právní obce nebylo samoučelné, souviselo či souvisí s obchodní a azylovou praxí českých soudů.

Po formální stránce, není autorovi co vytknout; pracuje také s bohatou odbornou literaturou antropologickou i právníkou, ve které se dobře orientuje.

K vlastnímu textu nemá vlastně skoro žádné poznámky, jak jsem už napsal v leččems jsem se poučil.

Snad alespoň jedna připomínka. Tomáš Ledvinka hned v úvodní kapitole upozorňuje na problém, kdy nekompatibilní právní systém má/nemá právní kategorie známé z českého (domácího) práva. Rád bych tedy věděl, nakolik při vytváření svých právních názorů uvažují čeští právníci v kategorii jednoty profánního a sakrálního. V muslimském světě obě kategorie splývají, je pouze jedna, zatímco v českém prostředí se sakrální a profánní, jak předpokládám, jasně odlišuje. Pokud vím, tak také existuje několik právních škol (čtyři?) v nichž se znalci islámského práva pohybují; je ale možné, že v Afganistánu nic takového neexistuje.

K případu z Jemenu snad lze jen dodat, že příslušní odborníci Ministerstva vnitra patrně nečetli slavní román „Kmotr“; počátek životní kariéry dona Corleone ve Spojených státech byl spojený se stejnou obavou z krevní msty hroící na rodné Sicílii. Snad bych jen dodal, že pro autora by bylo možná zajímavé podívat se v budoucnosti na případy žádostí o azyl, kdy žadatelé argumentovali hrozbou čarodějnického útoku, hrozbou obvinění z čarodějnictví atp.

Jak jsem již napsal, text je plný odkazů na antropologickou i etnologickou literaturu. Možná by se měl kolega Ledvinka v budoucnu ještě podívat na práce

Richarda Thurnwalda. Mám na mysli „Die menschliche Gesellschaft in ihren ethno-soziologischen Grundlagen“ (1932, má to pět dílů) anebo v angličtině vydaná kniha „Economics in primitive communities“ (1930).

Úplně nakonec: pojem „feud“ se snad dá překládat jako „právo odplaty“.

Práci jednoznačně doporučuji k obhajobě a domnívám se, že by si zasloužila i knižní vydání.

V Praze 7. června 2017

Prof., PhDr. Josef Kandert, CSc.